

ADVOKATFORENINGEN

THE NORWEGIAN BAR ASSOCIATION

OSLO KRETS

REFERAT: Samarbeidsmøte med Borgarting lagmannsrett

Oslo krets og Borgarting lagmannsrett avholdt samarbeidsmøte 19. november kl. 10.00 i Borgarting.

Til stede:

Marianne Vollan, førstelagmann Borgarting
Eirik Akerlie, lagmann Borgarting
Mari Fjærtøft Trondsen, direktør Borgarting
Else-Marie Merckoll, leder Oslo krets
Trygve Staff, styremedlem Oslo krets
Marius Dietrichson, leder av Forsvarergruppen

Fra Advokatforeningens sekretariat møtte Hege Moljord.

1. Velkommen – gjensidige forventninger til samarbeidet

Vollan innledet møtet med å fortelle om status i domstolen. Det har vært store endringer i løpet av høsten i forbindelse med etableringen av en utredningsenhet. Tilsettingsprosessen pågår til dels ennå, og forhåpentligvis vil det være totalt 15 juridiske utredere i domstolen i løpet av 2019. Målet med utrederenheten er å kunne avvikle sakene mer effektivt, og dermed få ned saksbehandlingstiden. Utrederne skal i første omgang forberede behandlingen av sivile anker over kjennelser og beslutninger og forberede silingen i straffesaker. Etter planen skal etableringen av utrederenheten på sikt frigjøre sju dommerårsverk fra ankeutvalget til dømmende virksomhet.

Borgarting er delt i tre dømmende avdelinger. Tidligere hadde hver avdeling egne saksbehandlere, men de er nå slått sammen i en saksbehandlerenhet som arbeider for alle de tre avdelingene.

Både for Oslo krets og Borgarting er berammings situasjonen et betydningsfullt tema for samarbeid nå og fremover. Det er helt nødvendig at saksbehandlingstiden reduseres. Det er likevel viktig at fokus på behandlingstid ikke går på bekostning av kvaliteten på arbeidet. Styret i Oslo krets er meget positive til utredningsprosjektet, og ser frem til å se resultatene. Det er ønskelig fra begge sider å samarbeide om å få ned saksbehandlingstiden. Domstolene er avhengig av samarbeid med aktørene. Det ble trukket frem at lovendringer ikke er eneste alternativ for å redusere saksbehandlingstiden og at dagens prosesslovgivning gir rom for at aktørene foretar mindre tilpasninger i håp om å bedre situasjonen.

2. Berammings situasjonen i Borgarting

Sivile saker berammes nå i desember 2020. Berammingshorisonten for straffesaker er kortere, og varierer blant annet ut fra om det er fristsaker. Noen saker prioriteres og kommer raskere opp, så som barnesaker, arbeidsrettssaker og saker om psykisk helsevern.

Det mest utfordrende i straffesaker er å finne et tidspunkt som passer for alle rettens aktører. Domstolen har signalisert ovenfor påtalemyndigheten at de i større grad må være villig til å bytte aktor. Tilsvarende er diskutert med bistandsadvokatene - at de i større grad må fratre i de tilfeller de ikke har kapasitet på det aktuelle tidspunkt.

Det ble fremhevet at enkelte større straffesaker med mange tiltalte og tiltaleposter bidrar til lengre beramningstid. Til tross for prosessøkonomiske besparelser for påtalemyndigheten, får det negative konsekvenser med hensyn til berammelsestidspunkt. Jo flere aktører tidspunktet må passe for, jo vanskeligere blir det å beramme. Rettsmekling ble diskutert som et tiltak for å få avsluttet de sivile sakene raskere. Mekling som fører til forlik bidrar til ankeforhandlinger i færre saker, . Lagmannsretten har satt av økte ressurser til rettsmekling. Oslo krets oppfordret til rettsmekling i enda flere saker, og pekte særlig på at pasientskadesakene kan være godt egnet.

Det var enighet om at man i enda større grad tilstreber en effektiv fremdriftsplan i de saksforberedende møtene.

3. Status for obligatorisk Aktørportal – digitale arbeidsmåter

Aktørportalen fungerer stadig bedre i sivile saker. Når det gjelder teknisk utstyr, arbeides det gjennom domstolenes digitaliseringsprosjekt for at alle rettsaler skal gjøres digitale. Halvparten av rettsalene i Borgarting – 9 stykker – vil etter planen være utstyrt for fulldigitale ankeforhandlinger fra årsskiftet.

Når det gjelder juridiske utdrag, kommer lagmannsretten til å be om at disse heretter kun sendes elektronisk.

Det blir beskrevet problemer med paginering av bilag og innholdsfortegnelse. Dette er likevel på detaljnivå og bedres etter hvert som bilag lagres og sendes digitalt.

Rutiner med streking i retten ble diskutert. I straffesaker er det per i dag som oftest aktoratet som streker. Lagmannsretten ser for seg at man i løpet av litt tid ber partene dokumentere på felles visning, og at dommerne streker.

Det er fortsatt en del utfordringer knyttet til digitalisering, bl.a. i forhold som gjelder meddommere.

Advokatforeningen tok opp om det er mulig å få etablert kryptert forbindelse mellom advokatdomenene og domstol.no, slik at man kan kommunisere tryggere og enklere på epost, tilsvarende som man har mellom advokatene og politiet (TLS). Dette spørsmålet må tas opp med Domstoladministrasjonen, da det er av mer strukturell og overordnet karakter. Domstoladministrasjonens prosjekt Digitale domstoler ser på ulike sider av det digitale arbeidet. På sikt vil de utarbeides retningslinjer som svarer på de mest aktuelle praktiske spørsmål.

Domstolen har den siste tiden arbeidet med å implementere GDPR. Domstolene er unntatt så lenge saken er til behandling. Det er blitt foreslått å fjerne unntaket for rettspleielovene. Forslaget er på høring i disse dager.

Det ble reist spørsmål om domstolen kan legge ut rettsboken i straffesaker straks hovedforhandling er avholdt, fremfor å vente til endelig dom foreligger. Eksempelvis i forbindelse med salær oppgaven kan rettsboken være et nyttig sammenligningsgrunnlag. Domstolen opplyste at den tekniske løsningen gjør det vanskelig å legge ut rettsboken før dom foreligger, idet rettsboken først blir «låst» når den legges ut på Aktørportalen. Advokatene kan imidlertid ta kontakt med saksbehandler for å få den informasjonen de trenger.

Et siste innspill gjelder Aktørportalen og de ulike regnskapsprogrammene advokaten benytter seg av. Erfaring viser at de ikke «snakker» godt sammen. Det er tidkrevende at tall må føres inn begge steder.

4. Effektivisering av ankeforhandlinger i sivile saker

En arbeidsgruppe i Borgarting lagmannsrett har sett på hvilke tiltak det er mulig å gjøre for å redusere ankeforhandlingstiden i sivile saker, og blant annet vurdert følgende forhold:

- Standardisert avsetning av ankeforhandlingstid etter sakstype
- Muligheten for at saksforberedende dommer blir en del av den dømmende rett
- Mer tid til saksforberedelsen, bl.a. for å kunne tilskjære saken bedre

I oppfølgingen av ulike tiltak vil det bli aktuelt å ha en dialog med Advokatforeningen.

Oslo krets var i utgangspunktet positive til at saksforberedende dommer blir en del av den dømmende rett. Selv om det muligens kan påvirke tidspunktet for beramning av saken, er det positivt at dommeren kjenner saken godt fra før. Dette kan i seg selv være tidsbesparende.

Det var enighet om at saksforberedelsen bør prioriteres i større grad:

- Arbeide for forlik
- Utforme fremdriftsplan
- Lage sjekkliste i planmøtet slik at man kan «huke av» etter hvert.

5. Saksforberedelse i store straffesaker – oppfølging av aktørmøte

Med «store» saker menes her saker som varer 16 dager eller mer. Marianne Vollan refererte fra aktørmøte 15. oktober. Interne rutiner i lagmannsretten er endret etter møtet.

Møtedeltakerne fikk utdelt referat fra aktørmøtet i lagmannsretten, og diskuterte kort rundt dette.

6. Advokatfullmektig i straffesak

Det er et ønske om mest mulig ensartet praksis når det oppnevnes advokatfullmektiger i straffesaker.

En type problemstilling som ofte dukker opp er hvilken hjemmel advokatfullmektigene er oppnevnt under. Hvis fullmektigene ikke oppfyller de alminnelige kravene for oppnevning, søker de gjerne om å bli oppnevnt som «annen skikket person». I slike tilfeller må søknaden komme fra siktede selv, og fullmektigens prinsipal er i utgangspunktet saken uvedkommende.

Det er domstolens ønske at det klarere fremgår av søknaden hvilken hjemmel advokatfullmektigen arbeider under. I straffesaker med strafferamme over 6 år gir domstoloven § 223 ikke advokaten rett til å opptre ved fullmektig. Skal advokatfullmektigen møte som forsvarer i disse sakene, må dette skje på grunnlag av straffeprosessloven § 95 andre ledd andre punktum. Et innspill til dette var at det ikke har noen praktisk betydning, personen er «skikket» fordi vedkommende er advokatfullmektig. Forhåpentligvis vil problemstillingen avklares av Tilsynsrådet.

Problemstillingen kommer ikke på spissen i sivile saker ettersom fullmektigene kan representere i alle saker.

7. Eventuelt

Det ble vist til en veileder Gulating lagmannsrett har utarbeidet om hva som forventes av aktørens atferd, hvordan en skal opptre, hva man kan forvente av dommerne med hensyn til prosessledelse mv,

med spørsmål om noe tilsvarende er aktuelt for Borgarting. . Formålet er å formidle forventninger til advokatene, forklare praksis ved domstolen og skape ensartethet på et mer overordnet plan.

Domstolen diskuterer normalt slike spørsmål i startkurset til dommere, internt i ledergruppen og på øvrige kurs og seminarer. En veileder er ikke planlagt foreløpig, men lagmannsretten ser det som et interessant forslag. Borgarting samarbeider tett med Gulating, og skal se nærmere på den aktuelle veilederen.

Det ble fremhevet at det er avgjørende at veilederen utformes i samarbeid med involverte aktører.

8. Neste møte

Det tas sikte på et årlig møte på høsten. Dersom domstolen ønsker å kontakte Oslo krets utenom møtet kan Hege Moljord kontaktes på hm@advokatforeningen.no

* * *